

12.8.2021

Työ- ja elinkeinoministeriö
Lausuntopalvelu

Viite: VN 14593/2020

Hallituksen esitys työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi

Tausta

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen asiakastietojen käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön ehdotetaan tehtäväksi muutokset, joita uusien työ- ja elinkeinohallinnon tietojärjestelmäpalvelujen käyttöönotto edellyttää. Uudet tietojärjestelmäpalvelut sisältävät valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden, palvelualustan ja asiakastietovarannon. Ne korvaavat nykyisin käytössä olevan työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on luoda säädösperusta uudelle julkisen vallan tarjoamalle palvelualustalle. Palvelualustan avulla parannettaisiin työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaantoa sekä tehostettaisiin työnvälitystä.

Lisäksi tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen asiakastietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä luopumalla asiakastietojärjestelmälähtöisestä sääntelystä. Samalla henkilötietojen käsittelyyn liittyviä rooleja tarkistettaisiin, jotta vastuut ja tehtävät kohdentuisivat oikeille tahoille.

AMKE lausunto

Esityksen vaikutusten arviointi

Esitys lisää eri julkisen hallinnon ja sen eri hallinonalojen toimintojen rajapintojen välistä tiedonkulkua ja avoimuutta. Lisäksi järjestelmä lisää toiminnallista ja taloudellista tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

Tämä ekosysteemiajattelu lisää asiakkaiden mahdollisuutta saada itselleen sopivampia palveluita nopeammin ja kattavammin. Uudistuksessa on tärkeää varmistaa tietoturva.

Huomiot koskien julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotettavia muutoksia

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen asiakastietojen käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön tehtäisiin muutokset, joita uusien työ ja elinkeinohallinnon tietojärjestelmäpalvelujen käyttöönotto edellyttää. Uudet tietojärjestelmäpalvelut sisältävät valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden, palvelualustan ja asiakastietovarannon. Ne korvaavat nykyisin käytössä olevan työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden. Uuteen palvelualustaan liittyy lisäksi uusi työnhakuprofiilin laatimis- ja julkaisumahdollisuus sekä näiden työnhakuprofiilien tietovaranto.

Esityksessä asetetaan KEHA-keskuksen tehtäväksi kehittää ja ylläpitää työ- ja elinkeinohallinnon valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvia asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta, palvelualustaa ja tietovarantoa. KEHA-keskus vastaisi tietojärjestelmästä.

Tämä lainsäädäntöuudistus on tärkeä, koska monet hankkeet, kuten Työmarkkinatorin vakiinnuttaminen ja lopullinen käyttöönotto edellyttävät lainsäädännön ajantasaistamista.

Oleellista on se, että rakennetaan infraa ja lainsäädäntöä huomioiden eri hallinnonalat ja niiden yhteentoimivuus. TE-hallinnolla ja esim. opetushallinnon tietojärjestelmien tulee yhteensopia koulutuksen järjestäjien palveluiden kanssa.

Laissa on hyvää tiedonsaanti ja -anto viranomaiselta toiselle. Tärkeää on, että esimerkiksi Opetushallituksen yhteyteen perustettava Työllisyyden ja osaamisen palvelukeskus ja sen jatkuvan oppimisen tiedonsaanti ja -tuotanto pystytään liittämään samaan ekosysteemiin (palvelualustaan). Myös Opetushallituksen Opintopolku ja muut kehitteillä olevat oppijanpalvelut tulee voida integroida palvelualustaan.

Digitaalisten alustojen ja palveluiden käyttöönotossa on tärkeää, että kansallinen digitaalisten palveluiden infrastruktuuri rakennetaan niin, että eri toimijat pystyvät tuotteistamaan digipalveluitaan kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Nyt ongelma on se, että infra digipalveluiden taustalla on niin sirpaleinen. Yksittäinen toimija (esim. koulutuksen järjestäjä) joutuu käyttämään lukemattomia eri digipalveluita ja tietojärjestelmiä niiden taustalla, joita ei saada toimimaan yhteen keskenään, koska rajapintoja ei pystytä tekemään niiden kustannusten ja suuren työn takia.

Huomiot koskien työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 ja 18 §:ään ehdotettavia muutoksia

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevien kuntien olisi käytettävä asiakastietojen käsittelyyn työ- ja elinkeinohallinnon tietojärjestelmäpalveluja kuten nykyisin.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevat kunnat sekä työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa mukana olevat Kansaneläkelaitos ja kunnat nimettäisiin rekisterinpitäjiksi omia asiakkaitaan koskevien tietojen osalta, jotta vastuiden määrittely vastaisi niiden tosiasiallista roolia tietojen käyttäjinä ja tuottajina lakisääteisissä tehtävissään.

Työllisyyden ja osaamisen kuntakokeilun edetessä ja mahdollisessa tulevissa tehtävien siirrossa on perusteltua, että asiakastietojen käsittelyssä käytetään edelleen KEHA-keskuksen tietojärjestelmäpalveluita.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja